

Idræt, kunst og svimlende

Har idræt og kunst noget at sige hinanden? Ja, Per Olov Enquist beskriver i bogen *Sekundanten* én måde at koble de to. I bogen snyder en hammerkaster sig til sine sejre ved at gøre hammeren for let. Hammerkasteren forsvarer sin handlemåde ved at sige: ”Det er vigtigt, at idrætten er smuk. Idræt er som et kunstværk.”

Koblingen mellem idræt og kunst behøver heldigvis ikke altid at foregå på samme måde som i Enquists bog. Faktisk har kunsten og idrætten langt mere positivt at sige hinanden, end vi umiddelbart forestiller os, selv om der er relativt få forfattere, billedkunstnere og komponister, som har brugt idrætten som motiv. I hvert fald når man betænker idrættens centrale placering i medierne, i den enkeltes liv og i det moderne menneskes bevidsthed.

Heldigvis er der dog blandt danske kunstnere en række undtagelser, som har hentet motiver i idrætten – eller i miljøet omkring idrætten. Blandt billedkunstnerne eksempelvis Niels Reumert, Ole Finding, Lisbeth Olrik, Poul Ancher Bech, og ikke mindst Jan Jensen. Blandt billedhuggerne Knud Nellemose. Og blandt forfatterne Hans-Jørgen Nielsen (*Fodboldenglen*), Tage Skou Hansen (*Medløberen*), Ben Q. Holm (*Hafnia Punk*) og Jørgen Leth (*Sportsdigte*).

! En slags syntese, hvor de to smelter sammen til en helt ny udtryksform !

I idrætten kan vi også finde eksempler på udøvere, der bringer noget, der kan minde om kunst, ind i deres præstationer. For eksempel er æstetikken, artisteriet og den næsten balletagtige elegance ikke svær at få øje på, når det gælder Michael og Brian Laudrup, og det gælder i dag fx Lionel Messi. For dem ligner fodbolden en dans.

Og når vi nu er ved det dansende, kan man sige, at ”kroppens kunst”, dansen, jo gennem sine mange former både er idræt og kunst.

Tennisspilleren og kunstneren Torben Ulrich er med sine malerier med ketchere og bolde et andet eksempel på et crossover mellem idræt og kunst – en slags syntese, hvor de to smelter sammen til en helt ny udtryksform.

! Derfor indgik kunst som en væsentlig del af Antikkens Olympiske Lege, hvor atleterne havde selskab af billedhuggere, digtere og andre kunstnere !

Men egentlig er forbindelsen mellem idræt og kunst jo slet ikke ny. Allerede de gamle grækere så kropslig og åndelig skønhed og sundhed som forskellige sider af det samme, hele menneske. En sund sjæl i et sundt legeme! Derfor indgik kunst som en væsentlig del af antikkens Olympiske Lege, hvor atleterne havde selskab af billedhuggere, digtere og andre kunstnere, som viste deres værker i kunstneriske konkurrencer.

Inspireret af antikken var det da også grundlæggeren af den moderne olympiske bevægelse Pierre de Coubertins vision, at de moderne Olympiske Lege skulle forbinde idrætten og kunsten. Legene skulle ikke alene skabe en alliance mellem forskellige folkeslag, men også mellem sportsmænd og kunstnere.

Derfor blev der helt frem til OL i 1948 i London afholdt kunstneriske konkurrencer i forbindelse med legene. Pierre de Coubertin deltog selv i litteraturkonkurrencen ved OL i 1912 i Stockholm (under pseudonymet G. Hohrod & M. Eschbach) og blev præmieret for sit digt *Ode til Sporten*.

Og hvorfor ikke også kippe lidt med Dannebrog? Ved OL i 1928 i Amsterdam vandt den danske arkitekt Ejnar Mindedahl Rasmussen sølvmedalje i arkitekturkonkurrencen for sin fremsynede svømmehal i Ollerup, som blev bygget i 1925.

Netop denne originale hal på Gymnastikhøjskolen i Ollerup – som ved et mirakel ikke er blevet ændret – er den dag i dag en smuk påmindelse til os om værdien af forbindelsen mellem idræt og kunst.

oplevelser

! Vi ser nu en række projekter, som på en helt bogstavelig og fysisk måde forbinder idrætten og kunsten !

I dag er det faktisk, som om vi er ved at genopdage værdien af denne forbindelse. Pendulet er svinget tilbage – og vi ser nu en række projekter, som på en helt bogstavelig og fysisk måde forbinder idrætten og kunsten:

For eksempel i Skærbæk Fritidscenter, hvor man i tilknytning til idrætsfaciliteterne har bygget et kunstnerhus med grafikværksted, keramik og glasafdeling, vævestue og atelier.

Eller i Nordkraft, det gigantiske kraftværk på havnen i Aalborg, som er ombygget til kulturcenter. Og som nu i stedet for udtjente turbiner er fyldt med faciliteter for idræt, musik, teater, dans og billedkunst.

Nordkraft og Skærbæk Fritidscenter er blevet steder, hvor idræt og kunst forbindes. Og hvor vi bl.a. kan få de skelsættende oplevelser af kroppens og åndens helhed, som Jørgen Leth, der gør Tour de France til et prosadigt, beskrev i Sportsdigte:

Under træning
oplevede jeg den sæson
spillet åbne sig
som en stor sammenhængende drøm
med svimlende muligheder, men
kun under træning
det var svimlende.

Den tætte forbindelse mellem idræt og kunst – institutionelt såvel som mentalt – er vejen til flere svimlende oplevelser. Og det er en vigtig del af meningen med kulturen. ■

Synspunkt ! Kulturminister Per Stig Møller skriver i dette synspunkt om koblingen mellem kunst og idræt. En kobling, der slet ikke er ny, men er kendt allerede i antikken og inspirerede det moderne OL's skaber Pierre de Coubertin til at inddrage kunsten i de første moderne olympiske lege.

Af kulturminister Per Stig Møller

! Kulturminister Per Stig Møller ved uddelingen af prisen Årets Idrætsarkitekt 2010 til arkitektvirksomheden Hasløv & Kjærsgaard.

